

แผนปฏิบัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

“จังหวัดสะอาด”

ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๖๐)

ระยะที่ ๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลบึงกระสัง

อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

คำนำ

ปัญหาขยะ เป็นปัญหาระดับโลกที่ต่างร่วมมือกันแก้ไข และพยายามขจัดปัญหา ซึ่งเห็นได้จากนโยบายรัฐบาล และคณะรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (คสช.) มีความเห็นชอบและผลักดันให้การแก้ปัญหาดังกล่าวประสบความสำเร็จ จึงได้กำหนดให้ระดับประเทศ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอและระดับท้องถิ่น ต่างเร่งรัดแก้ไขปัญหาย่างจริงจังด้วยความร่วมมือทุกภาคส่วน โดยจังหวัดบุรีรัมย์เป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีแนวทางแก้ไขปัญหามูลฝอยและของเสียอันตรายในระยะเร่งด่วนประกอบกับแนวทางการบริหารจัดการขยะชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสังมีแนวทางการจัดการขยะโดยเน้นการลดใช้ คัดแยก และกำจัดขยะจากครัวเรือนไม่ให้ออกมาสู่ชุมชน

ดังนั้น เพื่อสนองนโยบายดังกล่าวและเพื่อการพัฒนาพื้นที่ในเขตตำบลบุกระสังให้สะอาดปราศจากขยะและของเสียอันตราย องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสัง จึงประสานของความร่วมมือในทุกภาคส่วน ดำเนินกิจกรรมตามแผนดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และแผนพัฒนาสี่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสัง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไป	๓
- ข้อมูลทั่วไป	๓
- สถานการณ์ขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายในเขตตำบลนุกระสัง	๕
บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย	๗
- วิสัยทัศน์	๗
- พันธกิจ	๗
- ยุทธศาสตร์แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย	๗
- แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตำบลนุกระสัง	๘
บทที่ ๔	
- แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	๑๐

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหามลพิษมูลฝอยไม่ถูกต้องและตกค้างสะสม เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ และได้สั่งการให้ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษมูลฝอย ทั้งในกรุงเทพมหานคร ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ในทุกมิติ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ๔ ขั้นตอน คือ ๑) กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่ กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤต (ขยะมูลฝอยเก่า) ๒) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) เน้นการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง การจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม กำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสาน เน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๓) วางระเบียบ มาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ๔) สร้างวินัยของประชาชนในการจัดการที่ยั่งยืน เน้นให้ความรู้ประชาชน และบังคับใช้กฎหมายและคณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ลงมติเห็นด้วยกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เสนอ และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกระทรวงมหาดไทยจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระยะสั้น (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐) ประกอบกับนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้กล่าวในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งเผยแพร่ออกอากาศเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นรูปธรรม และได้รับมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยบูรณาการร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในกาจัดทำแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ ๑ ปี โดยใช้หลักการ ๓Rs คือ การใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศลดลงร้อยละ ๕ จากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแนวทางปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ซึ่งมีหลักการสำคัญด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ในระดับจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดให้เกิดผลตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้การขับเคลื่อน Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ ๑ ปี โดยใช้หลักการ ๓Rs คือการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลบุงกระสัง จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายองค์การบริหารส่วนตำบลบุงกระสัง พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐ ขึ้น โดยให้ความสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางเพื่อปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้น และผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบลบุงกระสังบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสังมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ ตามอำนาจหน้าที่ ที่ต้องทำ

๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสังเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง

๓) เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสังลดลงร้อยละ ๕ จากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย

๑.๓ เป้าหมาย

ตำบลบุกระสังมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพและถูกหลักวิชาการ สามารถลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยในภาพรวมของอำเภอลดลงร้อยละ ๕ จากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย โดยมีเป้าหมายการดำเนินการ ดังนี้

๑.๓.๑ ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เข้าสู่ระบบการกำจัดที่ปลายทางลดลงร้อยละ ๕ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยในปี ๒๕๕๙

๑) ร้อยละ ๑๐๐ ของส่วนราชการ สถานศึกษา ศาสนสถาน ภาคเอกชน และสถานประกอบการ จัดกิจกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์

๒) ร้อยละ ๔๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่สามารถเป็นต้นแบบการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย

๓) ร้อยละ ๑๐๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายในชุมชน”

๔) กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย ร้อยละ ๗๐ และขยะมูลฝอยติดเชื้อ ร้อยละ ๘๕ ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ

๑.๓.๒ จัดประชุมมอบนโยบายด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เพื่อขยายผลสู่การปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสังและหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๓.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการในระดับอำเภอเพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนและมีผลสัมฤทธิ์ ภายใน ๑ ปี และรายงานผลการให้กระทรวงมหาดไทยทราบทุกเดือน ตามแบบรายงานที่กำหนด

๑.๓.๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

บทที่ ๒

ข้อมูลทั่วไป

๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสัง อำเภอนองเก จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของอำเภอนองเก บนเส้นทางสายถนนโชคชัย - เดชอุดม (ทางหลวงหมายเลข ๒๔) ห่างจากตัวอำเภอนองเกประมาณ ๑๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๔๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๘,๗๖๖ ไร่อาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลโคกสว่างและตำบลแยบปราสาทอำเภอนองเก จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลทุ่งกระตาดพัฒนาและตำบลดอนอะราง อำเภอนองเก จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลทุ่งกระตาดพัฒนาและตำบลหนองเก อำเภอนองเก จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลไทยเจริญ อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

๒.๒ ข้อมูลด้านการปกครองและประชากร

ตำบลบุกระสังได้มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน และประชากรในตำบลบุกระสัง มีจำนวนรวมทั้งหมด ๖,๒๙๗ คน ประชากรชาย ๓,๐๙๗ คน ประชากรหญิง ๓,๒๐๐ คน จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๖๙๔ ครัวเรือน ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร		รวม	จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง		
๑	บ้านหนองทำนบ	๒๕๔	๒๓๙	๔๙๓	๑๑๔
๒	บ้านกระสัง	๓๕๓	๓๕๕	๗๐๘	๑๗๑
๓	บ้านบุ	๕๔๘	๕๕๗	๑,๑๐๕	๓๑๓
๔	บ้านสระสะแก	๑๓๓	๑๔๐	๒๗๓	๗๐
๕	บ้านถนนถั่ว	๓๐๖	๓๐๕	๖๑๑	๑๓๙
๖	บ้านประชาสามัคคี	๒๗๕	๒๙๔	๕๖๙	๑๙๗
๗	บ้านหนองมัน	๔๓๖	๔๓๕	๘๗๑	๒๙๙
๘	บ้านโคก	๒๒๔	๒๓๒	๔๕๖	๑๔๓
๙	บ้านโคกหนองหิน	๓๓๕	๔๐๒	๗๓๗	๑๘๗
๑๐	บ้านหนองโบสถ์	๒๙๓	๒๘๘	๕๘๑	๑๓๕
รวม		๓,๐๙๗	๓,๒๐๐	๖,๒๙๗	๑,๗๖๘

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียนอำเภอนองเก, กันยายน ๒๕๕๙

๒.๓ สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะทางกายภาพเป็นที่ราบลุ่ม เป็นแอ่งในตอนกลางของตำบล ด้านทิศตะวันออกและด้านทิศตะวันตกเป็นที่สูงแล้วลาดต่ำลงมาสู่ตอนกลาง ด้านทิศเหนือและทิศใต้เป็นที่ราบ ส่วนมากเป็นพื้นที่นา สภาพดินโดยทั่วไปเป็นดินปนทราย ไม่ค่อยอุ้มน้ำเท่าที่ควร พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวน ปัจจุบันมีจำนวนลดน้อยลง เหลือเพียง ๑ แห่ง คือป่าชุมชนหนองลูกควาย มีลำน้ำธรรมชาติ คือลำจ๊กราช อยู่ทางทิศเหนือ สภาพดินเหนียวมาก ในฤดูแล้งน้ำจะแห้ง ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค

๒.๔ สภาพทางสังคม

การศึกษา โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓ แห่ง

- โรงเรียนบ้านบุกระสัง
- โรงเรียนบ้านหนองมัน
- โรงเรียนบ้านสระสะแก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสัง จำนวน ๓ แห่ง

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบุกระสัง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองมัน
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระสะแก

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ประจำตำบลบุกระสัง

องค์กรทางศาสนา วัดและสำนักสงฆ์ จำนวน ๑๑ แห่ง

- วัดบ้านโคกกระสัง หมู่ที่ ๒
- วัดบ้านสระสะแก หมู่ที่ ๔
- วัดป่าอุดมธรรม หมู่ที่ ๘
- สำนักสงฆ์พุทธธรรมสถานหมู่ที่ ๓
- สำนักสงฆ์บ้านถนนแก้ว หมู่ที่ ๕
- สำนักสงฆ์ธรรมาศิรินสรณ์ หมู่ที่ ๖
- สำนักสงฆ์บ้านหนองมัน หมู่ที่ ๗
- สำนักสงฆ์สามัคคีจิตติอัมพวัน หมู่ที่ ๓
- สำนักสงฆ์ทุ่งวรีนาราม หมู่ที่ ๗
- สำนักสงฆ์หลวงปู่เทพโลกอุดรสวนป่าโมกธรรม หมู่ที่ ๓
- สำนักสงฆ์เทพนิมิตรธรรมสถานหมู่ที่ ๑
- สำนักสงฆ์ทุ่งสิวลี หมู่ที่ ๗

สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบุกระสัง

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จุดปฏิบัติการตำรวจชุมชน

๒.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลบุกระสัง ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง การเลี้ยงสัตว์มีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นวัว ควาย หมู ไก่ ส่วนการค้าพาณิชย์ส่วนมากเป็นร้านขายของชำ และมีสถานบริการน้ำมันตามหมู่บ้านกระจายทั่วไป

๒.๖ ศักยภาพของท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสัง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสัง จำนวน ๑๐ เขตเลือกตั้ง ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสัง จำนวน ๒๐ คน และคณะผู้บริหาร จำนวน ๔ คน พนักงานส่วนตำบล จำนวน ๒๓ คน และพนักงานจ้าง จำนวน ๔ คน โดยแบ่งโครงสร้างส่วนราชการภายในออกเป็น ๑ สำนัก ๔ กอง ได้แก่ สำนักงานปลัด อบต.กองคลัง, กองช่าง, กองสวัสดิการสังคม และกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๒.๗ สถานการณ์ขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายในเขตตำบลบึงกระดัง

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับปัจจุบัน มาตรา ๕๙ และพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

(๒) สั่งอนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำให้เขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

(๓) รักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลเมืองพญา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (๑๘) การกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล ประกอบกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) แผนพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๐ กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๓ อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติโดยการมีส่วนร่วม และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนระยะสั้น ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๐) และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงกระดัง ตลอดจนการจัดทำแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทางพระราชรัฐ ระยะ ๑ ปี โดยใช้หลักการ ๓ Rs คือการใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศลดลง ร้อยละ ๕ ของอัตราการเกิดขยะมูลฝอยร้อยละ ๔๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่สามารถเป็นต้นแบบการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยและรณรงค์ให้มีการจัดการขยะชุมชนโดยเน้นการจัดการขยะจากครัวเรือน

ปัจจุบันขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการแก้ไขกันอย่างเต็มความสามารถเพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนทุกระดับ และนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของประชากร ตลอดจนพฤติกรรมการอุปโภคบริโภคของคนเราได้เปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยใช้ตะกร้า เวลาไปจ่ายตลาด ใช้ปืนโตใส่อาหาร ใช้ใบบัวหรือใบตองห่ออาหาร แต่ปัจจุบันมีการใช้สินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์จำพวกพลาสติก โฟม แก้ว กระดาษโลหะอลูมิเนียม เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เกิดมูลฝอยและของเสียอันตรายเพิ่มขึ้นไปด้วย ผลกระทบที่ตามมาทั้งความสูญเสียทางด้านสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ ทางดินเสื่อมสภาพ ความเสียหายจากเหตุรำคาญส่งกลิ่นเหม็นรบกวน รวมถึงเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค เสียหายต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ และสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐที่ใช้ในการแก้ไขขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายอย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากกรมควบคุมมลพิษได้นำเสนอไว้ว่าขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นมีสัดส่วนองค์ประกอบที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ อัตราไม่น้อยกว่า ๘๐ ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น โดยสามารถนำขยะจำพวก พลาสติก แก้ว กระดาษ โลหะ อลูมิเนียมมารีไซเคิล ได้ร้อยละ ๓๐-๓๕ และนำขยะอินทรีย์ หรือขยะที่สามารถย่อยสลายได้มาหมักทำปุ๋ย ได้ร้อยละ ๔๕-๕๐ แต่ปัจจุบันอัตราการนำขยะมาใช้ประโยชน์ใหม่มีเพียงร้อยละ ๒๒ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ยังคงเป็นอัตราที่ต่ำกว่าเหมือนเปรียบเทียบกับขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำมาใช้ประโยชน์ได้

ดังนั้น หากทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการลด คัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย เริ่มจากตนเอง ครอบครัว หมู่บ้านหรือชุมชน สถานประกอบการต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งองค์กรต่างๆ เช่น โรงเรียน และสถานที่ราชการ อาคารสำนักงานก็จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหามลพิษได้ และยังช่วยให้ประหยัดงบประมาณ และทรัพยากรธรรมชาติอีกด้วย

ตำบลบุกระสังมีลักษณะพื้นที่ชนบทบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชนมีลักษณะเป็นชุมชนหนาแน่น มีพื้นที่รอบหมู่บ้านเป็นทุ่งนา แปลงเกษตร และป่าโคกหรือป่าชุมชน การจัดการขยะของชุมชนจึงเป็นลักษณะพึ่งตนเอง ไม่มีถังขยะรองรับและยังไม่มีพื้นที่สำหรับทิ้งขยะ ส่วนมากประชาชนในพื้นที่จะทำลายขยะโดยการ เผา ฝังกลบ หรือทำขยะอินทรีย์บ้างเล็กน้อย หรือบ้างก็เก็บไว้ขายโดยมีรถรับซื้อของเก่าเข้าไปถึงหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสังก็ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการต่างๆในพื้นที่ ให้ผู้นำชุมชน หัวหน้าคุ้มบ้าน ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันทำความสะอาดในหมู่บ้าน รอบๆ บริเวณบ้านของตน และรั้วหน้าบ้านก็ให้สะอาดน่าอยู่ทึ่มอง ปลุกฝึกสวนครัวรั้วกินได้ทั้งหน้าบ้านและหลังบ้าน การกำจัดขยะในครัวเรือน การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย ตลอดจนการรักษาความสะอาดต่างๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน

บทที่ ๓
ยุทธศาสตร์/แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๓.๑ วิสัยทัศน์

“ ชุมชนสะอาด ปราศจากขยะอย่างยั่งยืน “

๓.๒ พันธกิจ

๑. รณรงค์ ให้ความรู้ วิธีการคัดแยกขยะที่เกิดจากต้นทางหรือครัวเรือนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน
๒. ลด ละ เลิกปริมาณการใช้ขยะ โดยรณรงค์ การใช้หลัก ๓ Rs
๓. สร้างนิสัยการลด ละ เลิก การสร้างขยะ และสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบจากปัญหาขยะในอนาคต

๓.๓ ยุทธศาสตร์ของแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างวินัย ความตระหนักรู้และปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนสู่การจัดการอย่างยั่งยืน

๑. สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดการใช้ขยะและการคัดแยกขยะ-ของเสีย

อันตรายจากครัวเรือน

๒. ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ความรู้ การลด ละ เลิกการใช้ขยะ และการแยกขยะ-ของเสียอันตรายจากต้น

ทาง

๓. ทำความสะอาด และจัดเก็บขยะเป็นประจำเสมอ

๔. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม

๕. ส่งเสริมและรณรงค์การไปซื้อสินค้าไม่รับถุงพลาสติก

๖. ส่งเสริมการผลิตสินค้าในชุมชนให้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผลิตจากธรรมชาติไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น งานบุญ

ต่างๆ เดิมชาวบ้านนิยมห่อข้าวเหนียวใส่ถุงพลาสติกไว้รับรองแขก เปลี่ยนเป็นตักข้าวใส่จานหรือถ้วยแล้วใช้ใบตองกล้วย
ปิดข้าวไว้รับรองแขกแทน หรืออื่น ๆ

๗. สนับสนุนการซื้อหรือผลิตสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดการสร้างขยะที่ย่อยสลายยาก

๘. สนับสนุนให้มีกิจกรรม Big Cleaning Day ประจำเดือนในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการขยะในชุมชน

๑. ส่งเสริมให้ต้นทางหรือครัวเรือนแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง

๒. ส่งเสริมให้ประชาชนสร้างนวัตกรรมคัดแยกขยะจากครัวเรือนใช้เอง

๓. ประกวนนวัตกรรมการคัดแยกขยะจากครัวเรือน

๔. ส่งเสริมหมู่บ้านต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

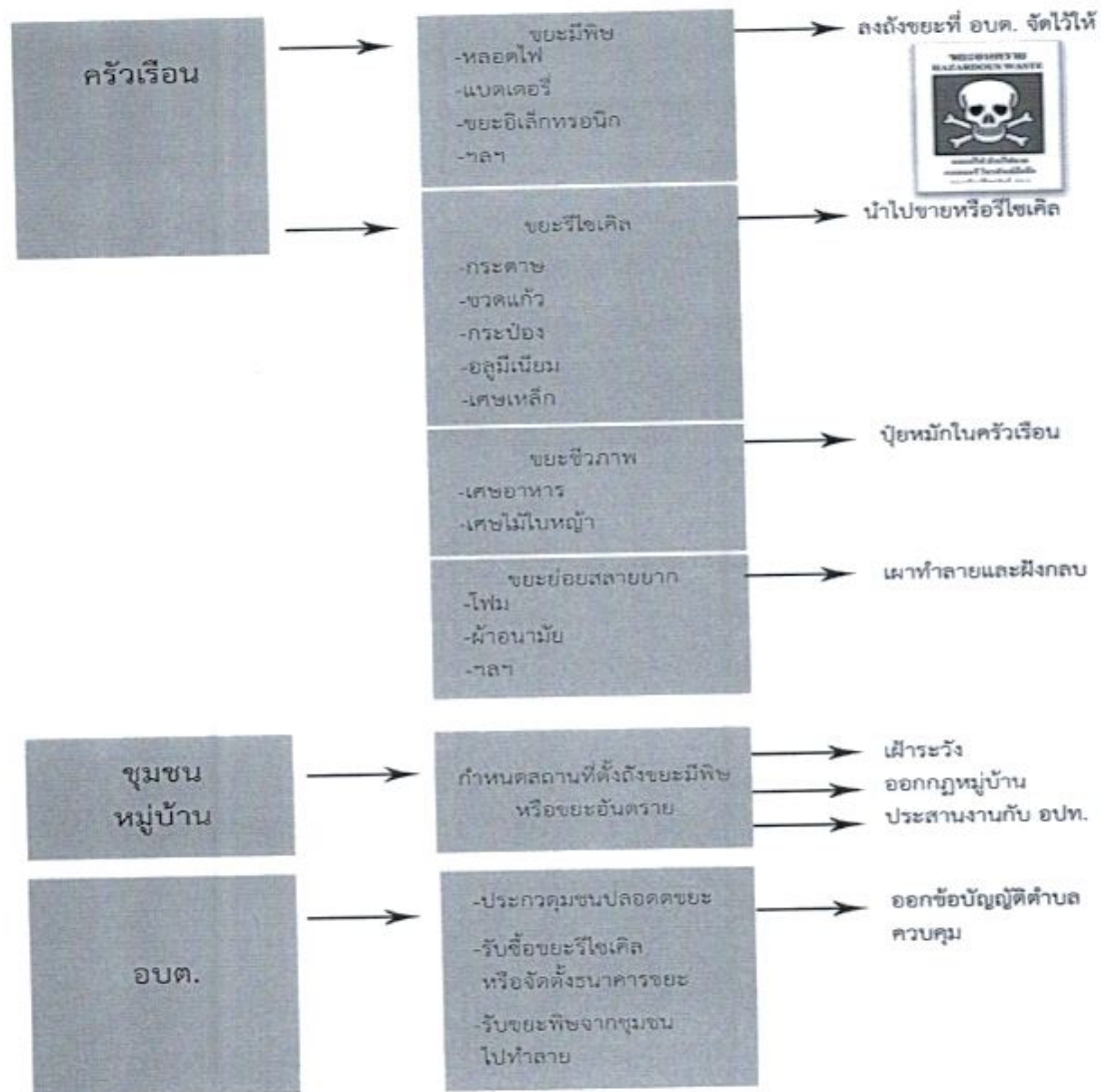
๕. สร้างแหล่งเรียนรู้การจัดการขยะ เช่น โรงเรียนสะอาดปราศจากขยะและของเสียอันตราย, วัด และหมู่บ้าน

สะอาดปราศจากขยะและของเสียอันตราย มีการจัดตั้ง “จุดรวมขยะอันตราย” เป็นต้น

๖. จัดตั้งธนาคารขยะชุมชน

๓.๔ แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของตำบลบุกระสัง

แผนภาพการบริหารจัดการขยะชุมชน
องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสัง อำเภอนาทม จังหวัดบุรีรัมย์

๓.๔.๑ แผนงานระยะเร่งด่วน

แผนงานที่ ๑ การสร้างจิตสำนึก

- ๑.๑ รณรงค์การคัดแยกขยะ
- ๑.๒ อบรรมให้ความรู้เรื่องขยะ และการคัดแยกขยะ
- ๑.๓ อบรรมการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์จากขยะชีวภาพ
- ๑.๔ รณรงค์ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม
- ๑.๕ ส่งเสริมให้ร้านค้าชุมชนลด ละ การบรรจุผลิตภัณฑ์ด้วยถุงพลาสติกและกล่องโฟม
- ๑.๖ ส่งเสริมทำกิจกรรม Big cleaning day

แผนงานที่ ๒ การสร้างรูปแบบ/วิธีการจัดการขยะ

- ๒.๑ ประกาดนวัตกรรมการคัดแยกขยะ
- ๒.๒ ประกาดชุมชนนำอยู่ ปลดขยะและลูงน้ำยุงลาย
- ๒.๓ สร้างถังขยะอันตรายตามชุมชน

๓.๔.๒ แผนงานระยะยาว

แผนงานที่ ๑ การสร้างจิตสำนึก

- ๑.๑ รณรงค์การคัดแยกขยะ
- ๑.๒ อบรมให้ความรู้เรื่องขยะ และการคัดแยกขยะ
- ๑.๓ อบรมการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์จากขยะชีวภาพ
- ๑.๔ รณรงค์ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม
- ๑.๕ ส่งเสริมให้ร้านค้าชุมชนลด ละ การบรรจุผลิตภัณฑ์ด้วยถุงพลาสติกและกล่องโฟม
- ๑.๖ ส่งเสริมทำกิจกรรม Big cleaning day

แผนงานที่ ๒ การสร้างรูปแบบ/วิธีการจัดการขยะ

- ๑.๑ ประกาดนวัตกรรมการคัดแยกขยะ
- ๑.๒ ประกาดชุมชนสะอาดปราศจากขยะ และของเสียอันตราย
- ๑.๓ ติดตามจัดเก็บขยะอันตรายจากชุมชน

๓.๔.๓ การบังคับใช้กฎหมาย

- ๑.๑. ออกข้อบัญญัติด้านการจัดการขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด
- ๑.๒ ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้งขยะ/กำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน กากอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ
- ๑.๓ ควบคุมการประกอบกิจการรับซื้อของเก่า

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
แผนงานที่ ๑ การสร้างจิตสำนึก					
๑. รณรงค์การคัดแยกขยะ	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๓๐๐ ครัวเรือน	๑๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๒. อบรมให้ความรู้เรื่องขยะ และการคัดแยกขยะ	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๓๐๐ ครัวเรือน	๑๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๓. อบรมการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์จากขยะชีวภาพ	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๓๐๐ ครัวเรือน	๑๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๔. รณรงค์ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๕๐๐ ครัวเรือน	๒๔,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๕. ส่งเสริมให้ร้านค้าชุมชนลด ละ การบรรจุผลิตภัณฑ์ด้วยถุงพลาสติก และกล่องโฟม	ร้อยละของร้านค้าที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๑๒,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๖. ส่งเสริมกิจกรรม Big cleaning day	ร้อยละของชุมชนที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๑๒,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
แผนงานที่ ๒ การสร้างรูปแบบ/วิธีการจัดการขยะ					
๑. ประกาดนวัตกรรมคัดแยกขยะ	จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๒. ประกาดชุมชนนออยู่ปลอดขยะและลูกน้ำยุงลาย	จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๑๒๐,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๓. สร้างถังขยะอินทรีย์ตามชุมชน	จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๖๐,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ -๒๕๖๔

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
แผนงานที่ ๑ การสร้างจิตสำนึก					
๑. รมรณรงค์การคัดแยกขยะ	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๓๐๐ ครัวเรือน	๑๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๒. อบรมให้ความรู้เรื่องขยะ และการคัดแยกขยะ	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๓๐๐ ครัวเรือน	๑๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๓. อบรมการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์จากขยะชีวภาพ	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๓๐๐ ครัวเรือน	๑๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๔. รมรณรงค์ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๕๐๐ ครัวเรือน	๒๔,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๕. ส่งเสริมให้ร้านค้าชุมชนลด ละ การบรรจุผลิตภัณฑ์ด้วยถุงพลาสติก และกล่องโฟม	ร้อยละของร้านค้าที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๑๒,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๖. ส่งเสริมกิจกรรม Big cleaning day	ร้อยละของชุมชนที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๑๒,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
แผนงานที่ ๒ การสร้างรูปแบบ/วิธีการจัดการขยะ					
๑. ประภาควัตถกรรมคัดแยกขยะ	จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๒. ประภาควัตถุชุมชนสะอาดปราศจากขยะและของเสียอันตราย	จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง
๓. ติดตามจัดเก็บขยะอันตรายจากชุมชน	จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม	๑๐ ชุมชน	๑๕,๐๐๐	อบต. บุกระสัง	อบต. บุกระสัง

แผนภาพการบริหารจัดการขยะชุมชน
องค์การบริหารส่วนตำบลบุกระสัง อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

